

Entre la història i el futur

Les festes patriòtiques, i més encara aquella que és considerada «el dia» o «la festa» nacional, existeixen a fi que els països i les nacions se celebren a si mateixos. La major part celebren el dia de la pròpia independència, el naixement del règim polític vigent, o la data que es considera més gran i significativa en la pròpia història. Pot ser el 4 de juliol als Estats Units, el 14 de juliol a França, o el 12 d'octubre a Espanya. Independència, revolució, descobriment d'Amèrica. Tot això, per recordar que la nació que celebra la seua festa té un origen comú, ha fet grans coses en el passat, i encara n'ha de fer en el futur. Normalment, per a confirmar-ho, les forces armades desfilen solemnement davant de les autoritats.

¿Què poden celebrar, però, les nacions que no tenen independència, ni estat, ni forces armades, ni un règim polític de fundació pròpia?

Poden triar entre dos camins: celebrar una mena de *festes patronals* ampliades, o celebrar una festa amb un directe i explícit contingut polític: una festa que commemora, precisament, l'absència de tot allò de què disposen les altres nacions. Llavors, si s'ha triat aquesta mena de dia, no és estrany, ni és masoquisme polític, el fet de commemorar una derrota. Els valencians van tenir l'opció d'institucionalitzar un dia així, amb el 25 d'abril, però precisament a les institucions no els convenia el sentit d'aquest record, i la seua projecció cap al present i el futur. L'Onze de Setembre

és, a Catalunya, una commemoració d'aquesta mena. De fet, allò mateix que va tenir com a primer dia funest un 25 d'abril, va tenir la consumació final un 11 de setembre: són el primer dia i l'últim d'una mateixa tragèdia històrica. Per això són dies, i molt especialment el que ha quedat fixat com a Diada Nacional de Catalunya, que no es poden *celebrar* a la manera de les festes nacionals *normals*: en un dia així, commemorar —recordar— significa necessàriament reivindicar. O no significa res.

Per molt que les institucions públiques, començant per la mateixa Generalitat de Catalunya, hagen volgut convertir l'Onze de Setembre en una *festa nacional* com les

altres, no és així. No es pot reduir a uns actes formals (sense desfilada militar), unes ofrenes de flors, una recepció, i deixar que el personal aprofite un dia lliure per anar a la platja. No té molt de sentit voler fer sensació de festa *normal* en un país que encara no és normal. Per a encarar un futur digne i propi, Catalunya hauria d'aprofitar cada onze de setembre per acostar-se una mica més a allò que podria haver estat, o que podria ser, sense aquell onze de setembre. Cada Diada Nacional hauria de servir per a assolir una mica més de coherència interior, una mica més de solidesa en les reivindicacions comunes, una mica més de seny solidari entre els partits.

I hauria de servir, si més no, per a recordar que aquesta escassa parcel·la recobrada de la llibertat perduda, és encara dramàticament insuficient. Recordar, per exemple,

que encara és un altre poder, no un poder català, qui recapta i controla els impostos i el sistema financer dels catalans; que és un altre govern, i no un govern català, qui decideix sobre les carreteres, aeroports o ferrocarrils essencials de Catalunya; que és un altre govern qui retalla constantment tota possibilitat de presència internacional catalana; un altre govern qui impugna constantment davant d'alts tribunals cada esforç per aprofitar una mica més àmpliament les possibilitats d'un Estatut estret. O recordar, per exemple, que és un altre govern qui decideix quantes, i quines, televisions poden veure els catalans, i

que una televisió catalana no ha d'arribar al País Valencià. I recordar —potser sense fer grans escarafalls, però recordar-ho vivament— que l'estat de dependència en què se celebra cada Onze de Setembre, procedeix en línia directa i no trencada d'una invasió i ocupació militars, d'un dret que mai no ha deixat de ser dret de conquesta.

Banalitzar l'Onze de Setembre, buidar-lo del contingut real de memòria històrica i del contingut reivindicatiu de cara al futur, és molt més que una manera d'enganyar-se: és fer que el dia i la festa deixen de tenir cap sentit *nacional*. □